

115

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI**

IJTIMOIV FANLAR KAFEDRASI

TIZIMLI TAHLIL

FANI O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	200 000 - San‘at va gumanitar fanlar
Ta‘lim sohasi:	220 000 - Gumanitar fanlar (tillardan tashqari)
Ta‘lim yo‘nalishi:	60220500 – Falsafa

Guliston – 2024

Fanning nomi	Tizimli tahlil
Fan/modul kodi	(TT 1406)
Fan/modul turi	Majburiy
O'quv yili	2025/2026
Fan semestri	4
Ta'lim tili/turi	O'zbek/kunduzgi
Fanga ajratilgan soat/kredit	180/6
Auditoriya soat	72
Mustaqil ta'lim uchun ajratilgan soat	108

FANNING MAZMUNI

Fanni maqsadi: Jamiyatda tizimli tahlil fani va tizim nazariyasining asosiy bolimari, kasbiy faoliyatda tizimli tahlilning zaruriyatini talabalarga tushuntirish, mantiqiy va algoritmik tafakkurni rivojlantirish, tizimli tahlil metodlarini qo'llagan holda ijtimoiy, siyosiy jarayon bilan bog'liq muammolarni hal qilish, jamoatchilik bilan muloqot jarayonlarida tahlil metodlarini qollash haqida talabalarda nazariy tasavvur hosil qilish.

Fanning vazifasi: Talabalar ongiga tizimli tahlilning turli bosqichlarini singdirish, hamda ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalari, nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, ijtimoiy-siyosiy hodisa va jarayonlar, shuningdek muloqotning turli shakllariga kirishishda uslubiy va tizimli yondashuv asosida ilmiy-falsafiy dunyoqarashni shakllantirish vazifalarini bajaradi.

II. ASOSIY NAZARIY QISM

(Ma'ruza, amaliy (seminar) va mustaqil ta'lim mavzulari)

II.I Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi

№	Modul nomi	Ma'ruza mashg'ulotida ko'riladigan mavzular	Amaliy (seminar) mashg'ulot bo'yicha mavzulari	Mustaqil ta'lim va mustaqil ish mavzulari
1	1-mavzu. "Tizimli tahlil" fanining predm eti, m aqsadi va vazifalari.	"Tizim li tahlil" fanining predm eti, m aqsadi va vazifalari.	"Tizim li tahlil" fanining predm eti, m aqsadi va vazifalari.	Tizimlilik materiyaning umumiy xususiyati sifatida.
2	2-mavzu. Tizimlar nazariyasining rivojlanish bosqichlari	Tizimlar nazariyasining rivojlanish bosqichlari	Tizimlar nazariyasining rivojlanish bosqichlari	Tizimli tahlilning tamoyillari
3	3-mavzu. Tiziinli yondashuvning kategorial apparati	Tiziinli yondashuvning kategorial apparati	Tiziinli yondashuvning kategorial apparati	Tizimli tahlilni qo'llash sohalari.
4	4- mavzu. Tizim tafakkurning tashkil etuvclii atributi sifatida	Tizim tafakkurning tashkil etuvclii atributi sifatida	Tizim tafakkurning tashkil etuvclii atributi sifatida	Tizimli tahlilning asosiy tushunchalari
5	5- mavzu. Tizim paradigmasi	Tizim paradigmasi	Tizim paradigmasi	Tizimli tahlilni amalga oshirish metodologiyasining mohiyati.
6	6- mavzu. Tizimlashtiruvchi omillar	Tizimlashtiruvchi omillar	Tizimlashtiruvchi omillar	Iqtisodiy tahlil usuli.
7	7-mavzu. Tizimlar tipologiyasi	Tizim lar tipologiyasi	Tizimlar tipologiyasi	Morfologik tahlil usullari.
8	8-mavzu. Tizimning dinamik	Tizimning dinamik	Tizimning dinamik	Tizimli tahlilni amalga

	xususiyatlari	xususiyatlari	xususiyatlari	oshirishda diagnostika usullarining ahamiyati.
9	9- mavzu. Tizim ning statik xususiyatlari	Tizim ning statik xususiyatlari	Tizim ning statik xususiyatlari	Sotsial tizim tushunchasi.
10	10- mavzu. Tizimli tahlil bosqichlari metodologiyasi	Tizimli tahlil bosqichlari metodologiyasi	Tizimli tahlil bosqichlari metodologiyasi	Tashkiliy loyihalarni ishlab chiqish.
11	11- mavzu. Matritsa, SWOT tahlil va maqsad daraxti metodlari	Matritsa, SWOT tahlil va maqsad daraxti metodlari	Matritsa, SWOT tahlil va maqsad daraxti metodlari	Tizimli tahlilda muammo tushunchasi.
12	12- mavzu. Tizimli tahlilni amalga oshirish algoritmi	Tizimli tahlilni amalga oshirish algoritmi	Tizimli tahlilni amalga oshirish algoritmi	Ijtimoiy-iqtisodiy tizimning faoliyatini rejalashtirish.

III. Fanni o'qitilish natijalari / shakllanadigan kompetensiyalar

Ushbu fanni o'zlashtirish natijasida, talabalar quyidagi ko'nikmalarga ega bo'ladi:

1. Tizim haqida tushuncha, tizim tabiati va uning boshqaruviga oid tasavvurga ega bo'lishi, tizimli tahlilning asosiy tushunchalari va qoidalari, tahlil jarayonining nazariy asoslari va tamoyillarini amaliyotda qo'llashi va ulardan foydalana olishi ega bo'ladi; **(bilim)**
2. Ilmiy texnik ma'lumotlarni tizimlashtirish metodlari, axborot xavfsizligiga oid nazariy muammolarni hal qilishga oid metodika va ilmiy vositalarni tanlash, ilmiy tadqiqotlar, texnik loyihalarni rejalari hamda dasturlarini ishlab chiqish; **(konikma)**
3. Tizimli ilmiy axborot bilan ishlash, tizimli tahlilning asosiy tushunchalari va qoidalari, tahlil jarayonining nazariy asoslari va tamoyillari, ilmiy texnik ma'lumotlarni tizimlashtirish metodlari, axborot xavfsizligiga oid nazariy muammolarni hal qilishga oid metodika va ilmiy vositalarni tanlash, ilmiy tadqiqotlar, texnik loyihalarni rejalari hamda dasturlarini ishlab chiqish ko'nikmasini shakllantirish haqidagi tushunchalardan iborat. **(malaka)**

IV. Ta'lim texnologiyalari va metodlari

- dolzarb mavzu bo'yicha shaxsiy fikrini tanqid, publitsistik va boshqa janrlar (masalan, esse)da yozma bayon qilish;
- ma'ruzalar tayyorlash;
- kurs ishi yozish;
- konspekt yozish;
- glossariy tuzish;
- individual va jamoaviy o'quv loyihasi tuzish;
- keys-topshiriqlarini bajarish;
- mavzuli portfoliolar tuzish;
- axborot-tahliliy materiallar bilan ishlash;
- manbalar bilan ishlash;
- multimediali taqdimotlar yaratish.

V. Kreditlarni olish uchun qo'yiladigan talablar

Joriy, oraliq va yakuniy nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni muvaffaqiyatli topshirish.

Asosiy adabiyotlar:

1. V A. Karimova, M.B. Zaynutdinova, E.Sh. Nazirova, Sh.Sh. Sadikova. "Tizimli tahlil asoslari". O'zbekiston faylasuflari milliy jam'iyati nashriyoti Toshkent -2014.
2. Жихарев А.Г., Зимавец О.А., Тубольцев М.Ф., Кондратенко А.А. Теория систем и системный анализ. (Бакалавриат, Магистратура). Учебник, -2023. -455 б.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Волкова В.Н. Теория систем и системный анализ. Учебник. М.: Юрайт. 2010
2. Медоуз Д. Х. Азбука системного мышления / Д. Х. Медоуз ; пер. с англ. под ред. чл.-корр. РАН Н. П. Тарасовой. — 2-е изд.— М. : БИНОМ. Лаборатория знаний, 2011.
3. Гайдес М.А. Общая теория систем (системы и системный анализ). - Винница: Глобус-пресс, 2005
4. Хомяков П.С. Системный анализ: Краткий курс лекций. / под редак. В.П. Прохорова, М.: Комкнига, 2006
5. Бергаланфи фон Л. Общая теория систем - критический обзор. / В кн. Исследования по общей теории систем. М.: Прогресс, 1969 б. Эшби У. Р. Принципы самоорганизации. — М.: Мир, 1966.
6. Джамшид Гараедаги. Системное мышление. Как управлять хаосом и сложными процессами. Платформа для моделирования архитектуры бизнеса. - Минск: Гревцов Букс, 2010.

Axborot manbaalari

1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali.
2. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
3. www.ziyonet.uz
4. <http://www.filosofia.ru>.
5. <http://www.falsafa.dc.uz>.

Guliston davlat universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.

Fan/modul uchun ma'sullar:

Sh.Kenjayev "Ijtimoiy fanlar" kafedrasini mudiri, P.f.b.f, doktori
G'.Amanov "Ijtimoiy fanlar" kafedrasini o'qituvchisi

Taqrizchilar:

N.Saidqulov – GulDPI, s.f.f.d. (PhD), dotsent.
S.Ismoilov – GulDU, f.f.n., dotsent.

Izoh: Ushbu fan dasturi Kembriji universiteti, Manchestri universiteti va Lomonosov nomidagi MDU ta'lim dasturlari asosida takomillashtirildi.